

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. +370 600 38904, el. p. rastine@tm.lt, https://tm.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-01- Nr.

TEIKIMAS DĖL NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 27 d. nutarimo Nr. 424 „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas).

Numatomo teisinio reguliavimo tikslas – įgyvendinant Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2023 m. gruodžio 28 d. nutarimą Nr. KT110-N13/2023¹ (toliau – KT nutarimas) patikslinti Vyriausybės 2022 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 424 patvirtintų Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių (toliau – Taisyklės) 19 punktą.

I. Sprendžiama problema	<p>Taisyklių 19 punkte nustatyta, kad Lietuvos Respublikos asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo (toliau – Įstatymas) 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu atveju Lietuvos Respublikos piliečio vardas ir pavardė gali būti nurašomi paraidžiui ar perrašomi lotyniškos abėcėlės rašmenimis (be diakritinių ženklų), jeigu šio piliečio arba vieno iš jo tėvų, senelių, prosenelių ar kitų protėvių pagal tiesiąją giminystės liniją kitos valstybės pilietybės turėjimo laikotarpiu vardas ir (ar) pavardė nelietuviškais rašmenimis buvo ar yra įrašyti dokumento šaltinyje, išskyrus atvejus, kai nelietuviškais rašmenimis vardas ir (ar) pavardė buvo įrašyti dokumentuose, išduotuose ir (arba) sudarytuose ne lietuvių kalba dabartinėje Lietuvos teritorijoje iki 1990 m. kovo 11 d. Taigi pagal Taisyklėse numatytą išimtį dokumento šaltiniu nelaikytini dokumentai, išduoti ir (arba) sudaryti ne lietuvių kalba dabartinėje Lietuvos teritorijoje iki 1990 m. kovo 11 d. (ne Lietuvos valstybingumo laikotarpiais).</p> <p>KT pripažino, kad Taisyklių 19 punktas tiek, kiek jame nustatyta Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtintos asmens vardo ir (ar) pavardės rašymo (perrašymo, nurašymo) asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose ir civilinės būklės aktų įrašuose taisyklės <i>išimtis</i>², prieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui, Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punktui.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Įgyvendinant KT nutarimą, Projektu siūloma patikslinti Taisyklių 19 punktą, atsisakant išimties, pagal kurią Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta taisyklė netaikoma, kai asmens vardas ir (ar) pavardė nelietuviškais rašmenimis</p>

¹ Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2023 m. gruodžio 28 d. nutarimas Nr. KT110-N13/2023 „Dėl Lietuvos Respublikos asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymo 3 straipsnio 3 dalies, 4 straipsnio 1, 2 dalių atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 424 patvirtintų Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių 19 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos asmens vardo ir pavardės rašymo dokumentuose įstatymui“.

² KT nutarimo 23.2 papunkčio 3 pastraipoje nurodyta: „Taigi Taisyklių 19 punkte įtvirtinta Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta asmens vardo ir (ar) pavardės rašymo (nurašymo, perrašymo) pagal dokumento šaltinį asmens tapatybę patvirtinančiuose dokumentuose taisyklė, taip pat nustatyta jos išimtis: Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta taisyklė netaikoma, kai asmens vardas ir (ar) pavardė buvo įrašyti dokumentuose, išduotuose ir (arba) sudarytuose ne lietuvių kalba dabartinėje Lietuvos teritorijoje iki 1990 m. kovo 11 d.“

	buvo įrašyti dokumentuose, išduotuose ir (arba) sudarytuose ne lietuvių kalba dabartinėje Lietuvos teritorijoje iki 1990 m. kovo 11 d.
III. Priemonių kaštai	Projektui įgyvendinti nereikės valstybės biudžeto lėšų.
IV. Nauda visuomenei	Priėmus Projektu siūlomus pakeitimus bus užtikrintos vienodos sąlygos rašant asmenvardžius Lietuvos Respublikos piliečiams, įvardintiems Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte, nepriklausomai nuo jų turimo dokumento, kuriuo remiantis nurašomi arba perrašomi asmenvardžiai į Lietuvos Respublikos piliečio asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus ir civilinės būklės aktų įrašus, sudarymo kalbos, išdavimo teritorijos ir (ar) datos.

Nuo 2022 m. gegužės 1 d., vadovaujantis Įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi, 4 straipsnio 2 dalimi ir atitinkamai Asmens vardo ir pavardės keitimo taisyklių, patvirtintų teisingumo ministro 2016 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1R-333 (toliau – Keitimo taisyklės), 9³ ir 12² punktais, iš viso buvo leista³ pakeisti ir rašyti asmenvardžius lotyniškos abėcėlės raidėmis (be diakritinių ženklų) 937 asmenims. Iš jų, keičiamo Taisyklių 19 punkto atžvilgiu aktualiais, Keitimo taisyklių 9³.2, 9³.3, 12².2 papunkčiuose nustatytais pagrindais – 62 asmenims⁴. Sprendimų atsisakyti leisti pakeisti asmenvardžius (keičiant asmenvardžius remiantis Keitimo taisyklių 9³.2, 9³.3, 12².2 papunkčiais) tuo pagrindu, kad buvo pateikti dokumentai, išduoti ir (arba) sudaryti ne lietuvių kalba dabartinėje Lietuvos teritorijoje iki 1990 m. kovo 11 d. (ne Lietuvos valstybingumo laikotarpiais) nebuvo priimta.

Projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus. Projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Projektas neįgyvendina Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatų.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos⁵ 4 punktu, Projekto poveikio vertinimas nėra atliekamas.

Projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Dėl Projekto buvo konsultuotasi su Kultūros ministerija, Valstybine lietuvių kalbos komisija, Lietuvos savivaldybių asociacija ir visuomene paskelbus Projektą Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Iš visuomenės pastabų ir pasiūlymų negauta. Kultūros ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų neturėjo. Valstybinė lietuvių kalbos komisija iš principo pritardama Projektui pateikė teigiamą išvadą, taip pat pateikė paaiškinimus dėl būtinybės detaliau paaiškinti dokumento šaltinių naudojimą poįstatyminiuose teisės aktuose. Pastebėtina, kad, remiantis KT nutarimu⁶, Projekte ir kituose poįstatyminiuose teisės

³ Vadovaujantis Asmens vardo ir pavardės keitimo taisyklių, patvirtintų teisingumo ministro 2016 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1R-333, 32 punktu, šių Taisyklių 9¹.1 ir 12¹.1 papunkčiuose bei 9², 9³ ir 12² punktuose nurodytais atvejais reikia gauti Teisingumo ministerijos leidimą.

⁴ 2024 m. sausio 29 d. duomenys.

⁵ Numatomo teisinio reguliavimo poveikio metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“.

⁶ KT nutarimo 23 p.: „Sprendžiant dėl Taisyklių 19 punkto atitikties Konstitucijai pažymėtina, kad, kaip minėta, Vyriausybės priimami teisės aktai yra poįstatyminiai aktai; jie yra įstatymų taikymo aktai, jais detalizuojamos ir sukonkretinamos įstatymų normos, reglamentuojamas jų įgyvendinimas; svarbu, kad poįstatyminius teisės aktus Vyriausybė priimtų neviršydamą savo įgaliojimų ir kad šie poįstatyminiai teisės aktai neprieštarautų Konstitucijai ir įstatymams; jeigu Vyriausybės nutarimuose nustatytas teisinis reguliavimas konkuruotų su nustatytuoju įstatymuose arba nebūtų grindžiamas įstatymais, būtų pažeistas *inter alia* konstitucinis teisinės valstybės principas. Pareiškėjo prašymo kontekste paminėtina, kad Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintas asmenų lygiateisiškumo principas suponuoja pareigą įstatymų leidėjui nustatyti vienodą (nediferencijuotą) teisinį reguliavimą tam tikrų asmenų kategorijų, esančių vienodoje padėtyje, atžvilgiu, kai tarp tų asmenų kategorijų nėra tokio pobūdžio ir tokios apimtys skirtumų, kad toks

aktuose, negalėtų būti įtvirtinami paaiškinimai dėl tam tikrų dokumento šaltinių naudojimo, kurie numatytų Įstatyme nenustatytas išimtis (draudimus) remtis tam tikrais dokumentų šaltiniais, taip pat skirtingas (diferencijuotas) sąlygas toms pačioms asmenų kategorijoms, esančioms vienodoje padėtyje (nagrinėjamu atveju, Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte įvardintiems ir šiame punkte nustatytu pagrindu pageidaujantiems rašyti asmenvardžius lotyniškos abėcėlės raidėmis (be diakritinių ženklų) Lietuvos Respublikos piliečiams).

Projektą parengė Teisingumo ministerijos Teisinių paslaugų politikos grupės (vadovė Aurelija Giedraitytė, tel. + 370 60769523, el. p. aurelija.giedraityte@tm.lt) vyriausioji patarėja Neringa Keršienė, tel. + 370 67185662, el. p. neringa.kersiene@tm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 27 d. nutarimo Nr. 424 „Dėl Asmens vardo ir pavardės rašymo asmens tapatybę patvirtinančiuose ir kituose dokumentuose taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

2. Suinteresuotų institucijų raštai, 4 lapai.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska

Neringa Keršienė, +370 67185662 , el. p. neringa.kersiene@tm.lt